

نومرو: ۲-۷۹

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلنده

دائرة اجتهاد

Idjtihad Constantinople

دوردنجی سنه

اشعار

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرامی صفا

۵ ایلول ۱۳۲۹

آبونه

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۲۰ غروش
ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یارم

حيثيت نسوان

هرچديكي بردن تحقير، نفرت واستهزا طلبه ايدن قرون وسطی مجرملرينك بويونلرينه آصيلي يافته لرگيبي؛ صيرت لرنده طاشيدقلى چارشافلر، بيلم نه دن، قادينلر من اوزرينه، بوتون محيظمزه اذوا جفا، واستهزا جلب ايديور. مقدس اورتولرى آلتنه دها حار وصيمي، برآزده زواللى اولدقلى ايچين، اولنره قارشى دها رحيم وشفيق بولونماز. ايجاب ايدرايكن، اعماق روحيه سى مجهول ديارمرك لسانى، عادات و اخلاقى ببنده درين فرقلر عيان اولان هر بلده. سنده، اسلام قادينك موقعنى آچالتان روحى براتفاقز وارگيدر. حسمرك تحريكيله، بعض يرلرده نفيس برر اشيا كجى بيك دورلو اعتنا ايله گوزه تيلدكارى ده وار. فقط فكر آونى هر يرده لايق اهامال بر عضو تلقى ايديور، اولنره اوغراشمى كنديز ايچون بر ذل عد ايلورز. «صاچى اوزون اولانك عقلى قيصه در» سوزى الكهجرى كويلر مژه قدر ياييلمشدر. خلقه دوغرو كيده نلر من بوكا علاوه، «قادينك سوزينى ديكه يهرك اونكله عمل ايتمه نك، اولر مزي ملكرك زيارتندن محروم بر اقه جغنى» سويلرلر. ذاتا فنا قلمرك انك اساسلى منشأى، آغز لرنده نفير ارشاده، آلر نده عصاى عرفان ايله خلقمزي ايحافظ وتنوير ايديه بيله جكلرك، غريب بر نوميدى و يا عفو ايدياز بر مسامحه ايله بوش بر اقدقلى يرلى تربيه فكر يه دن محروم بر طاقم كيمسه لرك - مشهور بر تعبير ايله جراد منتشره كجى - استيلا ايتمه ليردر.

هر محله نك آغز نده بر آرز دها خير پالانان تركه لسان كجى قادينلر مزمده هر طرفه دها زياده متاذى اوليور. هپ اسلام اولدقلى حالده البسه لرى وموقبلرى هر جهته يكدى كرينك عيى دكلدر؛ قاضى كوينده، موداده، مقرى كوينده دولاشان بر قادين، عيى البسه ايله بك اوغلندن، جفال اوغلندن كچه من. ينه بز، بر قادينى آيرى موقلر ده باشقه باشقه تلقى ايدهرز.

بك اوغلنده يان باقيلان، تونلده، واپورده، غلبه لكده تعذيب ايديلن قادينلر من، قاضى كوينده چاپر لرده عاداتا برر او يوبحاق اوليورلر.

نتيجه ده، ذاتا محيظك محصولى اوله رق يتيشن بر چوق ضعيف تربيه لى، شخصيت سر، اراده سر قادينلر، اشاغى اينديره ن مرد يوه نلره دوشمرلر.

قادينلر من حقنده بسله ديكمز فكرك، آلدنمز وضعيتك اصل منبى، جهالت، عشق سزلق و امتزاج سزلق در. جهالت، مملكتمزده عمومى، نه ييده مى دورينه گيرمش بر خسته لقدر؛ يا بوتون مملكتى سوروكار، گوتورور، ويا انتباه حصوله گيتير، بزى ايحافظ ايدر. ياريم عصر اول بلغارلر عثمانلى رعاياسى و جاهل بر ملت ايدى، فقط او زمان اعلان استقلال ايدن غايده جيلرك قادينلرى بوكون حق انتخاب ايچين عصيان ايديور، اختلال، قيامت قوبار ييورلر.

جهالت يوزندن قادينلر منك حقوقى طانيمايور، تربيه لرينى اهامال ايديورز. بوندن متولد ديكر بر چوق ضرر لرى ايضاحه حاجت يوق.

يالكز بنم دها زياده قورقدنم، دها زياده اهميت ويردرك دوشونديكم بر جهت وار: اخلاق سر لغمز، قادينلره قارشى حرم سزلكمز.

بز بوراده قادينى سوقا قده لا قيردى آتمق ايچون ياراتيلمش ويا كنار قهوه لرنده او طوران ار ككلر مژه آلاى اولمق ايچين اوندن فيرلامش بر مخلوق تلقى ايدهرز.

قيش كونلرى، سوقا قلمز آراسندن يالكز كچن يابانچى و غريب قياقتلى برسايح، براسكيچى، بر كوبره جى، محقق، هر كوشه ده محله چوجوقلى طرفدن قارطوپنه معروض قاليرلر. استانبولده قادينلرده هر كون يالكز ويا ار ككلر ييله كچه لر، هر كوشه ده، هر صنف خلقك قابا وايكرنج شومنه، رجم تهلكه سته اوغرا لر.

چوجوقلغمه، سوقاغه چيقمامق ايچين بك فنا بر مصال، بريالان سويلر لردى: غريب بر طاقم آدملىر سوقا قده دولاشان چوجوقلره طوپلار و اولرينه كوتورورلر مش. آرتق نه ياپدقلى كيمسه بيلمز كن، بر كون ناصلسه آلرندن قورتيلان برى، باشنه كلنلرى نقل ايتمش؛ بو غريب آدملىر، شراب يرينه بياله خون ايچرلر مش. بونك ايچين آلر نده كى اسير معصومى،

بو يوك ايكنه لي برفوچي به آتمازدن اول، كنديلري، برر
 گوشه طوته رقي، پراوطه نك ايچريسنده زواللي قربانك وجودينه
 ايكنه لر گچيره رك قوشدورلر و مذبحه به سوق ايدرلر مش .
 بوكون مخيل ماصالك، هويته عيني فجاعتي
 صاقلان بر طرزده، تحقق ايتديكي ساحه يي كورمكه
 دلخونم. بزده قادينلر مزه بويله ياپارز. بزده عادي روحلر مزي
 قادينلري تحقير ايدرك، قبلرني ايكنه له يهرك مست
 ايلر، اونلرله، اونلرك ناموسي، حيثله اكلنهرك
 سرمست اولورز. قادينلر مزي ناموسي بزم اختيار، عليل
 روحلر مزي اكلنديرن بر شيذر. هر خصوصده اك
 قويو بدمستان اخلاق بيله قادينلر مزه قارشي هر دورلو
 اطوار لايقي يي، هر دورلو تجاوزي روا كورورلر ..
 بعضيلري تستر نسوان مسئله سنك حضورنده نظريانن بر
 هيكل تعصب ياپار، يوكستلرلر؛ كوياديكر بوتون افعالي بونك
 اوكنده ديز چوكه جكلر وقادينلق حقنده كي فكرلر مزي
 اونلري عفو ايتديره جك، كناه چقارته چقمش كي .

تونلده، كنچ واختيار خرسيتان قادينلرينه يري
 ويره جك قدر نازكلشن براسلام كنجي، قاپيسندن
 چيقاركن، ينه اوته كيلرك اوكنده اسلام قادينني ايترك
 كچور؛ واپورده اونلر ينه بويله ازليورلر .

بوتون بونلرك نتيجه سي اوله رق وقورواصيل يورو.
 يشليرك قبلرني ساري برحزن استيلا ايدر، حسنلرينك
 نسجي آلتنده درين برفتور، برنوميدى حس اولونور
 واورته حالي، دوشوك اوموزلى اولانلرده صاقينه صاقينه
 يورور، يوموله رق كچرلر. استيلادن اول سلانيكده
 تراموايده براسلام خانمه ير بولونمازسه حتى بريابانجي
 آراهه يي طورديرر، قوندوكتوري ديركتورينه شكاي
 ايلردي، اوراده قادينلر حرمتده قصور ايدليوركيدي.
 سوقاقدهدها آچيكي كرنلر اولدوغى حالده كيمسه ايليشمز،
 بوني بك طبيعي گورورلر .

وباشقه يره اركيكيله كزن برقادينه باقازلر بيله .
 حالبوكه استانبولده تفريق ايدليكي يوق. بونده نه مقصد
 تعقيب ايدليور، بيلم كه . ياننده كي قاديننه تجاوز ايدر كن
 اركلده باشني اوكنه اكر، كورمك ايسته مزي . نم

بيلديكم، قادينك ناموس وحيثي يوم نكاهنده ارككنه
 توديع ايديلن كر اننها بر تاجدر . بر تاج كه نظردن، كوتو
 سوزدن بيله متأثر اولور . اركل اوئي مقدساتنك فوقده
 بر اعتنا ايله حفظ ايتكه مجبوردر .

بوخصوصده كويليلر مزي، عوام طبقه سي ده اعتناكار
 بولونورلر؛ قاپوچي بر آرناوود، اوكنده جريان ايدنيكي
 بروقه دن متأثر، سويله يوردى: « بدلا آدم، قاريسته لاف
 آتديلرده، باشني چويردى. سلاحي يوقسه آلر يده مي يوق. »
 طرز تلقى به دقت ايديكز، نه قدر دكيشيور. بكا قاليرسه
 قادينلر مزي حيثيتي كلخان بكلرك تسلطنن وقايه ايدجك
 برقانون وضعي ايچين، هر فرصت دوشدكجه صوصاملي،
 عصيان ايتلي بواحتياجك ادراك وتظاهرينه چالشميلدر. [۱]
 باشقه مملكتلرده اك طبيعي بر احتياج اولدوغى
 حس وتقدير ايديلهرك هر زمان زيارت ايديلن مسيره لر،
 هوا و ضيائي، گوشتي يالكز بويله يرلرده كورن
 وبورايه دنيا يوزى ديه قوشان قادينلر مزي ايچين، عذاب
 واشكنجه محللري اوليور. بوراده گورون اخلاقي
 واجتماعي اوچوروم، شهسز، ينه بزم عائله حياتمك
 تاثيريله آچيلمشدر . بوتون بر عائله افرادي يالكز
 سوقاقلرده كز مك دكل، بو يرلرده بيله برلكده بولوناماز.
 ذاتاً اولر مزيده، اونلري كومه قابالي طاووقلر كي،
 حزن وكدرلريه يالكز وبيوايه بر اقوب قهوه لرده
 تونكله بهرك بد آنديش و شهوى نظرلرله باشقه قادينلري
 خيربالا ديغمز زمان كندى خانلر مزيده سوقاغه
 فيرلاملرينه سنييت ويرمش اولورز .

« ... صاقين - اينجيمه كندى كندينه، اينجيمه اى قادين
 - ملعون ايدنده بز سنى تلعين ايدنده بز ! »
 بوتون بونلرك مسئولى بزز؛ چونكه اوده اونلرله
 كچينه ميورز، هيچ اولمازسه حقوقاً آمين بر موقعده
 بولونديغي ايچين عزت نفسى قيريلان قادينلر مزي شفتتى،
 عشقمزله، محبتمزله تا مئين ايدنه مزي يز؟ مصطفى طبري

[۱] بالاخره نشر ايديلن پوليس نظامنامه سي بوخصوصده
 شايدان شكران قيوداقى حاويدر .

مطبعة خيره وشركاىى مدير مسئول : زاوه